

Rekomendacijos studentų integracijos į Universitetą gerinimui

Paprastai į universitetą atėję naujieji studentai dar nesupranta universiteto misijos, jo „taisyklių“, nėra pakankamai savarankiški, kad galėtų patys gauti reikiamą informaciją ir aktyviai dalyvauti universiteto bendruomenės veikloje. Įvairūs tyrimai¹ rodo, jog nuo to, kaip sėkmingai studentai integruojasi į naująją bendruomenę, priklauso jų gebėjimas susidoroti su kylančiais sunkumais, stresu². Tai iš dalies lemia studentų bendrą fizinę bei psichologinę savijautą, o ji, savo ruožtu, lemia ir akademinis pasiekimus³, pasitenkinimą studijomis⁴ bei aktyvumą įsitraukiant į Universiteto veiklas⁵. Dėl šių priežasčių pirmo kurso studentų integracijai ir supažindinimui su naująja aplinka VU SA skiria itin daug dėmesio.

VU SA vykdo Kuratorių programą, leidžia Studentiško gyvenimo vadovą, organizuoja pirmakursių stovyklas, studijų įvado paskaitas, kartu su VU Biblioteka vykdo supažindinimą su bibliotekos paslaugomis. Kitos Lietuvos bei užsienio aukštosios mokyklos taip pat vykdo integracines veiklas. Dažniausiai vykdoma įvadinė integracijos savaitė, studijų įvado paskaitos ar moduliai, skirti paruošti studentą mokytis jo pasirinktoje studijų programoje, susipažinti su universitetu ir kurso kolegomis.

VU SA, remdamasi savo ir kitų aukštųjų mokyklų patirtimis (University of South Carolina⁶, Furman University⁷, Glasgow Caledonian University⁸, Johnson & Wales University⁹, Prince of Songkla University¹⁰, Marymount College¹¹, University of Calgary¹² ir kt.¹³), mano,

¹ http://nces.ed.gov/npec/pdf/kuh_team_report.pdf

² http://www.cieo.pt/journal/J_3/article7.pdf

³ <http://www.yorku.ca/retentn/rdata/Unmaskingtheeffects.pdf>

⁴ <http://www.nationalforum.com/Electronic%20Journal%20Volumes/Demaris,%20Michalyn%20The%20Classroom.pdf>

⁵ <http://www.oecd.org/edu/school/programmeforinternationalstudentassessmentpisa/33689437.pdf>

⁶ http://www.unb.ca/saintjohn/teachlearn/_resources/bb.pdf

⁷ http://www.furman.edu/academics/fys/Documents/2013-2014_fys.pdf

⁸ <http://www.enhancementthemes.ac.uk/docs/publications/transition-to-and-during-the-first-year.pdf?sfvrsn=20>

⁹ <http://scholarsarchive.jwu.edu/dissertations/AAI3439885>

¹⁰ <https://shareok.org/handle/11244/7231>

kad pirmakursių integraciją Universitete pagerinti galėtų patobulintas ir vieningai vykdomas studijų įvadas. Šiuo metu studijų įvadas neefektyvus: apima įvairias temas, tačiau studentui suteikia nepakankamai reikalingų pagrindų, vykdomas padrikai arba visiškai nevykdomas. Atsižvelgiant į šią situaciją VU SA siūlo organizuoti studijų įvadą pagal toliau pateiktas rekomendacijas tikslams, turiniui ir vykdymo formai:

I. Tikslai:

- supažindinti studentą su aukštojo *universitetinio* lavinimo specifika ir studijų sistema, įgalinant jį naudotis Universiteto teikiamomis galimybėmis;
- padėti adaptuotis naujoje aplinkoje, suteikiant būtinas kompetencijas savarankiškam ir efektyviam mokymuisi (*learning to learn*);
- padėti ugdyti akademišką – savo pareigas ir teises suvokiantį bei žmoniškąsias ir akademinės vertybes puoselėjantį – studentą.

II. Turinys:

1. **Aukštasis mokslas ir VU.** Supažindinimas su Lietuvos aukštojo mokslo sistema, Universiteto ir mokyklos bei Universiteto ir kolegijos skirtumais. Trumpas VU istorijos, dabartinės struktūros, akademinų kamieninių padalinių administracijos, valdymo bei kitų padalinyje veikiančių organų, komisijų ir jų kompetencijų pristatymas. Studentų galimybės dalyvauti VU valdyme pristatymas.

Temas galėtų vesti KAP administracijos darbuotojai, VU Studentų atstovybės nariai.

2. **Studijų programa.** Supažindinimas su numatomais studijų siekiniais, ugdomomis kompetencijomis, įgyjama kvalifikacija. „Programos logikos“ paaiškinimas: studijų plano, pasirenkamųjų dalykų pasirinkimo svarbos, tikslo, gretutinių studijų galimybių pristatymas. Įgalinimas naudotis studijų programos ir dalykų (modulių) aprašais. Taip pat karjeros, praktikos galimybių, perspektyvų, baigus studijų programą, pristatymas.

Ši Studijų įvado dalis turėtų būti dėstoma kiekvienai studijų programai atskirai, net jei visos kitos temos dėstomos kelioms studijų programoms vienu metu. Šias temas pristatyti galėtų studijų programų komitetų nariai, socialiniai partneriai, programos absolventai.

3. **Mokymosi metodikos.** Supažindinimas su pagrindinėmis mokymosi metodikomis, praktiniais skaitymo, atminties lavinimo, grįžtamojo ryšio teikimo ir gavimo, mokymosi ir

¹¹ <http://webs.wichita.edu/depttools/depttoolsmemberfiles/OFDSS/101%20FYS%20Research/FYS-empirical-evidence-10.pdf>

¹² <http://wac.colostate.edu/books/winks/chapter14.pdf>

¹³ https://www.wesleyan.edu/reslife/faculty-academic-partners/The_Impact_of_FirstYearSeminars.pdf

pasiruošimo jam patarimais. Mokymosi metodų (analizinio, loginio, sisteminio ir kt.) pristatymas.

Paskaitas apie mokymosi metodiką turėtų vesti šios srities specialistas. VU SA yra pasirengusi padėti suorganizuoti, kad paskaitos šia tema būtų nufilmuotos ir pateikiamos studentams įrašo forma.

4. **Akademinis raštingumas.** Žinių apie rašto darbų (laboratorinių, kursinių, baigiamųjų ir kitų) specifiką, reikalavimus ir jų rašymą (argumentavimą, problemos/tikslo kėlimą) suteikimas. Supažindinimas su pasiruošimu viešajam kalbėjimui bei pateikčių rengimu ir jų pateikimu auditorijai. Citavimo ir bibliografinių nuorodų sudarymo reikalavimų pristatymas.

Šią dalį vertėtų paremti praktinėmis užduotimis. Paskaitas galėtų vesti VU bibliotekos darbuotojai (dalyko bibliotekininkai) ar atitinkamos srities specialistai.

5. **Informacinis raštingumas.** Supažindinimas su įvairiais informacijos šaltiniais, jų paieškos būdais. Žinių apie informacijos atranką ir naudojimą suteikimas. VU bibliotekos, jos el. katalogų, išteklių (duomenų bazių) pristatymas.

Šią dalį vertėtų paremti praktinėmis užduotimis. Paskaitas galėtų vesti VU bibliotekos darbuotojai (dalyko bibliotekininkai).

6. **Pagrindinė socialinė-akademinė informacija.** Supažindinimas su studijas reglamentuojančiais dokumentais, svarbiausiomis Universitete bei valstybėje egzistuojančiomis tvarkomis ir socialinės paramos galimybėmis (stipendijomis, paskolomis ir t.t.).

Paskaitas galėtų vesti VU SA nariai.

III. Studijų įvado forma:

1. Kreditinis dalykas.

Trukmė: 1 semestras.

Privalumai:

- Užtikrinamas didesnis lankomumas;
- Daugiau laiko, galimybė suteikti daugiau informacijos;
- Galimybė patikrinti įgytas žinias.

Trūkumai:

- Subjektyvi atsiskaitymo forma ir reikalavimai jam (pageidautina – įskaita, o ne egzaminas);
- Reikalinga atlaisvinti kreditus.

2. Nekreditinis dalykas.

Trukmė: 1 savaitė (Integracijos savaitė) semestro pradžioje, kai vyksta tik studijų

įvado užsiėmimai.

Privalumai:

- Koncentruotai pateikiama tik svarbiausia informacija.
- Nereikia atlaisvinti kreditų;
- Trūkumai:
- Reikia daugiau dėmesio skirti raginant studentus suprasti studijų įvado reikalingumą;
- Nepakankamai laiko supažindinti su visa reikalinga informacija, todėl akademinio raštingumo ir informacijos paieškos temos turėtų būti vedamos ne per šią savaitę, o integruojamos į kitus studijų dalykus;
- Reikalinga viena laisva studijų savaitė pirmajame semestre.

Čia pateikiamos VU SA **rekomenduojamos** efektyviausios Studijų įvado organizavimo formos, **kurias identifikavome analizuodami tyrimus apie naujų studentų integraciją bei užsienio universitetų gerąsias praktikas. Taip pat** manome, kad **kitokios** Studijų įvado organizavimo formos **yra sveikintinos** ir pritaikomos pirmakursių integracijai į Vilniaus universitetą. Pabrėžiame, kad pasirinkus studijų įvado organizavimo formą, kurios metu studentai nėra supažindinami su visomis VU SA rekomenduojamomis temomis, siūlome šias temas integruoti į kitus studijų programų dalykus. Be to, organizuojant studijų įvadą bet kokia nekreditine forma rekomenduojame studentams suteikti galimybę atlikti savipatikros testus Vilniaus universiteto Virtualioje mokymosi aplinkoje. Siūlome, prieš pradėdant **planuoti** Studijų įvado užsiėmimų **įgyvendinimą**, į organizavimo procesą įtraukti ir Studentų atstovybės deleguotą asmenį.